

TROSSAMFUNDEN och FLYKTINGARNA

EN REPORTAGEBOK OM TROSSAMFUNDENS VERKSAMHET FÖR NYANLÄNDA OCH FLYKTINGAR

TROSSAMFUNDEN OCH FLYKTINGARNA

En reportagebok om trossamfundens verksamhet för nyanlända och flyktingar

Nämnden för statligt stöd till trossamfund

Box 14038, 167 14 Bromma

Tel 08-453 68 70, fax 08-453 68 29

info@sst.a.se, www.sst.a.se

Reporter: Tove Palén

Foto (där inget annat anges): Tove Palén

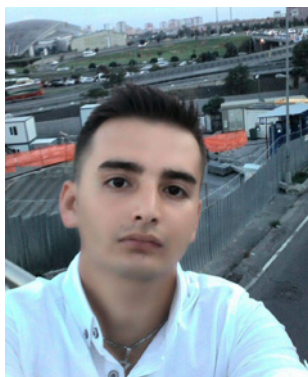
Grafisk form: Helena Wikström, HewiDesign – www.hewistuff.se

Redaktör: Max Stockman

Korrektur och språkgranskning: Olle Stockman

Tryck: DanagårdLiTHO, 2017

ISBN: 978-91-983453-1-5

För sextonårige Hadi Ebrahimi Hazara blev 2015 ett dramatiskt år. Det var året då han bestämde sig för att fly från Iran till Europa och slutligen landade i Sverige. Idag bor han i Skåne och pluggar på gymnasiet. I detta förord berättar Hadi om resan han gjort, sin familj – och vad han hoppas på i framtiden.

Förord

"JAG KOMMER ATT FORTSÄTTA KÄMPA FÖR EN BÄTTRE FRAMTID HÄR"

Jag hade en lycklig barndom. Sen jag blev stor och då bestämde min familj att vi skulle flytta till Pakistan och starta ett nytt liv där. Det gick inte att leva i ett land som bombas av talibaner dygnet runt, dag och natt. Vi ville slippa tänka på döden.

Tyvärr så kunde vi inte bo kvar i Pakistan heller. De förtryckte olika folkgrupper, speciellt hazara, gruppen som min familj tillhör. Vid tolv års ålder blev jag förföljd av några människor som ville döda mig. Jag hade berättat för polisen om ett brott de begått, som jag blev vittne till. Det blev farligt för mig att stanna så mina föräldrar skickade mig till Iran. I Iran hade jag chans till en bättre framtid, trodde de.

Efter flykten till Iran så började jag jobba för att försörja mig. Jag bodde hos min pappas kompis. Det var svårt. Jag saknade min familj som också hade det svårt. Iran var som ett fängelse för alla afghaner. Man hade inga bra möjligheter. Och så fort man blev tagen av en iransk soldat så fanns risken att de skulle skicka dig till Irak för att kriga.

Efter två år i Iran var jag tvungen att fly. Jag kunde inte åka tillbaka till Pakistan. Europa och Sverige var min enda väg. 2015 började min resa. Den var farlig och jag var nära döden många gånger. Jag sprang två veckor i sträck – från Iran till Turkiet – och låg i en skog i fem dygn och väntade på att havet skulle lugna sig. Jag hade knappast sovit och åt bara bröd under hela tiden. När som helst hade allt kunnat vara slut, och jag tänkte mycket på döden.

Jag minns båt färden från Turkiet till Grekland. Vi var 36 personer i ett mycket litet utrymme. Vi fick motorstopp och det blev panik i båten när vi drev till havs. Jag och flera pojkar turades om att försöka starta motorn tills vi blev för kalla. De som inte jobbade med motorn, använde händerna för att ösa vatten ur båten. Till slut gav vi upp och vände våra blickar mot himlen. En kille tog plötsligt fram ett litet rör och sög ut vatten någonstans ur motorn och plötsligt fick han igång den.

När jag kom fram till ett läger i Sverige sov jag i flera dygn. Känslan när en i personalen kom och knackade på dörren, kom in och sa ”god morgon” var obeskrivligt underbar.

I dag bor jag i Lund och lär mig svenska. Jag väntar fortfarande på uppehållstillstånd. I början kände jag mycket stress över vad som skulle hända mig i ett helt nytt samhälle. Nu känner jag trygghet och jag tror på min förmåga att skaffa en bättre framtid i Sverige. Jag har fått mycket hjälp från skolan där jag går. Men jag får också stöd från organisationen Flyktingar Lund, från kyrkan och många fina människor som finns runt omkring mig. Det är stor skillnad på Sverige och Afghanistan, här kan jag leva i säkerhet och frihet. Jag kommer att fortsätta kämpa för en bättre framtid här. ●

INNEHÅLL

Resan genom Sverige börjar i söder och slutar i norr.

Förord	3
Inledning	6
S:t Thomas katolska församling i Lund:	
VINTERKLÄDER SOM VÄRMER OCH VÄLKOMNAR	9
Saronkyrkan i Göteborg:	
HANTVERK, SKÖNHET OCH SAMTAL PÅ CAFÉ ZAHRA	17
Smögens Missionskyrka:	
LYCKANS GITARRORKESTER	23
Imam Ali Center i Järfälla:	
FADDRAR SOM FÖRSTÅR OCH FÖRKLARAR	29
Frälsningsarmén i Stockholm:	
SOPPA, SÅNG, OCH FRÄLSNING I AKALLA	35
Syrisk-ortodoxa kyrkan i Tensta och Linköping:	
SOM ATT KOMMA HEM	41
Stockholms moské och Svenska kyrkan:	
GODA GRANNAR – MED FLYKTINGARNAS HJÄLP	47
Eritreansk-ortodoxa kyrkan i Stockholm:	
"HÄR GLÖMMER VI ALLA VÅRA PROBLEM"	53
Pingstkyrkan i Timrå:	
VÄRLDEN HAR KLIVIT IN	59
Sveriges buddhistiska samarbetsråd:	
HÄR VÄXER MAN IN I DET SVENSKA SAMHÄLLET	65
Efterord	71

Inledning

TROSSAMFUNDEN OCH FLYKTINGARNA

Hösten 2015 var speciell på flera sätt. Aldrig tidigare hade så många människor varit på flykt i världen: över 65 miljoner.

2015 var också det år då rekordmånga flyktingar kom till Europa — och till Sverige. Några hade förmånen att resa hit med direktchartrade flyg, men det stora flertalet fick färdas i etapper. I rangliga bussar, på överfulla tåg eller till fots genom Europa. Många hade då redan genomlevt farliga överfarter i knappt farbara båtar över Medelhavet.

TRE KRIGSHÄRJADE LÄNDER stod som ursprungsland för hälften av världens alla flyktingar: Syrien, Afghanistan och Somalia. Hälften av alla flyktingar var barn.

Över 160 000 personer tog sig till Sveriges nordliga breddgrader. Detta innebar en stor utmaning för svenska myndigheter. Under de mest intensiva veckorna på hösten tycktes uppgiften nästintill övermäktig. Det saknades resurser, kapacitet och förberedelse för att ta emot och husera utmattade familjer som vandrat hela vägen genom Europa.

MEN DET OFFENTLIGA FICK HJÄLP FRÅN CIVILSAMHÄLLET. Organisationer, föreningar, församlingar, tillfälliga nätverk och enskilda människor engagerade sig i mottagandet av flyktingarna. Från Malmö till Luleåsamlade man in mat och kläder, organiserade tillfälliga transitboenden, hjälpte till med transporter, ordnade barnpassning och språkverkstäder. ”Vi hade inte klarat hösten utan civilsamhället!” konstaterade senare en kommunal tjänsteman från Malmö.

För trossamfunden är det sociala arbetet för flyktingar en lika central som omistlig del av verksamheten. Så har det varit länge men det syntes tydligt under hösten 2015 då kyrkor, moskéer eller andra gudstjänstlokaler ofta blev samlingspunkter för de akuta mottagningsinsatserna. Hit kom flyktingar för att få en natts sömn, ett mål mat och varma kläder.

UNDER 2016 HAR CIVILSAMHÄLLET STÄLLT OM från akuta insatser till mer långsiktig verksamhet. På sätt och vis betyder det business as usual för trossamfunden: man anordnar språkkaféer, körsång, matlagningsträffar och erbjuder samtalsstöd, andlig vård och juridisk rådgivning. Det övergripande syftet är att ge nyanlända en bra start i det nya landet och rusta dem för ett liv här.

För många av de som flyr till Sverige är religion en stor och viktig del av livet. Därför är det inte så konstigt att trossamfunden också blir så viktiga för många nyanlända flyktingar. Det är hit man går för att träffa landsmän och prata sitt modersmål. Här finns någonting som känns bekant. Här finns en trygghet och ett socialt sammanhang. Här finns möjlighet att fråga om råd och vägledning i stora och små frågor.

DEN BOK DU NU HÅLLER I DIN HAND är ett försök att ge en inblick i denna verklighet. Det är inte en utvärdering eller en kritisk granskning av vad samfunden gör, utan tio korta nedslag på olika platser i Sverige. Ambitionen har varit att på ett konkret sätt visa vad trossamfunden gör för flyktingar – och hur de går tillväga. Vi har både pratat med representanter för samfunden, men också de som tar emot hjälp och ingår i verksamheten.

Att uppskatta vikten av trossamfundens sociala insatser för flyktingar låter sig inte göras i handvändning, men det står bortom allt tvivel att det är en stor resurs. Inte bara för flyktingarna, utan för hela samhället. Förhoppningsvis kan denna bok öka insikten om detta. ●

I december 2015 beslutade regeringen att fördela 105 miljoner kronor till det civila samhällets organisationer och trossamfunden i arbetet med flyktingsituationen. Dessa engångsmedel ska stärka organisationernas pågående arbete, med både mottagande och etablering. Av dessa fördelade SST 10 miljoner kronor till de statsbidragsberättigade trossamfunden. Av de övriga bidragen gick 34 miljoner kronor till Svenska Röda Korset, 17 miljoner kronor till Svenska Kyrkan, 12 miljoner kronor till Rädda Barnen, 10 miljoner kronor till Riksföreningen Sveriges stadsmisioner. Resterande 21 miljoner kronor fördelas på Individuell Människohjälp, Islamic Relief Sverige, LRF, Skyddsvärnet, IOGT-NTO och Flyktinggruppernas riksråd samt några övriga organisationer.